

MANDÁTUMBECSLÉS

JÚLIUSI PÁRTPREFERENCIA ADATOK ALAPJÁN

A Republikon Intézet által a 2010-es választás előtt készített mandátumbecslés volt az egyik legpontosabb előrejelzés¹. Noha az új választási törvény számos elemében átalakította a választási rendszert, a választások kimenetelének becslése egyáltalán nem lehetetlen. A Republikon Intézet célja, hogy a közvélemény-kutatási eredményeket ne önmagukban, hanem mint valós választási eredmény mutassa be; anyagunk azt igyekszik felvázolni, a jelenleg mért párttámogatottságok valójában hány mandátumot, milyen összetételű parlamentet eredményeznének. Mindehhez az Intézet saját mandátumbecslő modellt készített, mely tartalmaz minden olyan fontos elemet, amiről a kormány már döntést hozott (új választóközetek, győztes után járó töredékszavazatok, magyarországi lakóhellyel nem rendelkező szavazók). Jelen elemzésünkben az Ipsos legfrissebb, július 20-i közvélemény-kutatási adataiból indultunk ki.

¹ <http://index.hu/belfold/2010/valasztas/a-republikon-intezete-es-a-szavadvege-volt-a-legpontosabb-mandatumbecslés/>

MÓDSZERTAN

A mandátumbecslés **részletes módszertana elérhető a Republikon Intézet honlapján²**; a módszertan erősen épít a Haza és Haladás Alapítvány és Karácsony Gergely számításaira³. A becslés alapelvei a következők:

1. A pártok országos, az alapul vett közvélemény-kutatásban szereplő támogatottsági adataiból az egyes egyéni választókerületekre – a pártok korábbi választási eredményei alapján – területi súlyokat számítunk.
2. Megállapítjuk, az egyes egyéni választókerületeket ki nyeri, s hogy melyik párt mennyi töredékszavazathoz jut.
3. A töredékszavazatokból és az országos támogatottsági adatokból meghatározzuk a listás mandátumokat.
4. A határon túli szavazatok esetén az egyetlen elérhető kutatásra – a HVG megbízásából 2012 januárjában készített romániai közvélemény-kutatására⁴ – támaszkodunk. Ez a kutatás vélhetően felülreprezentálja a Fidesz támogatottságát, ugyanakkor érdemes tudni: Ha a Magyarországi részvétel megközelíti a 2010-es, 64 százalékos szintet és a határon túli voksok valóban 200-300 ezer szavazatot jelentenek, úgy ezek a voksok legfeljebb 2-3 mandátum sorsáról dönthetnek.

Modellünk két, jelenleg elképzelhetőnek tűnő forgatókönyvet is tesztl. Az egyik, hogy a ma ismert pártok **egyedül indulnak**. Másik lehetőség, hogy **valamiféle választási együttműködés** jön létre a politikai térfél bal oldalán. Mivel itt az MSZP, az LMP és a DK rendelkezik kimutatható támogatottsággal, modellünkben e pártokkal tudunk számolni. Modellünk azt feltételezi, hogy ebben az esetben e pártok közös egyéni jelölteket állítanak, aki megkapja az MSZP szavazók döntő többségének, a DK támogatók többségének és az LMP szavazók felének támogatását.

A mandátumbecslő modell paramétereit igyekeztünk a legpontosabban, a valóságnak leginkább megfelelően beállítani, de érdemes leszögezni, hogy a modell **bizonyos elemei szükségszerűen pontatlanná teszi a becslésünket**: a közvélemény-kutatásokban közölt választási részvétel egész biztosan nőni fog a választások közeledtével és ezzel a biztos szavazók között mért párttámogatottság is változni fog. Biztosan változni fog a pártok támogatottságának területi alakulása is. Hasonlóképpen, az ellenzéki pártok közeledése vagy távolodása biztosan hatással lesz arra, hogy szavazóik mekkora része érzi úgy, képes kiállni egy közös jelölt mellett. E **potenciális hibák egy része vélhetően kiegyenlíti egymást, más részük azonban olyan bizonytalansági tényezőt jelent, ami korlátozza az eredmények érvényességét.** Az új választási rendszer néhány eleme (elsősorban a határon túli szavazók) pedig további bizonytalanságot jelent. **Mindezek ellenére hisszük, hogy a**

² <http://republikon.hu/news.php?id=271&filter=Elemz%C3%A9sek>

³ A Haza és Haladás átszámolta a 2002 és 2010 közötti választások eredményét a korábbi 176 körzetről az új 106 körzetes rendszerbe

http://hazaeshaladas.blog.hu/2011/11/25/tul_a_demokracian_az_uj_orszaggyulesi_valasztasi_rendszer_mode_lje_2_resz. Karácsony Gergely pedig blogján letölthető formában közölt egy mandátumszámításra is alkalmas táblázatot: http://www.karacsonygergely.hu/letoltesek/Mandatumbecsles_vegso.xls

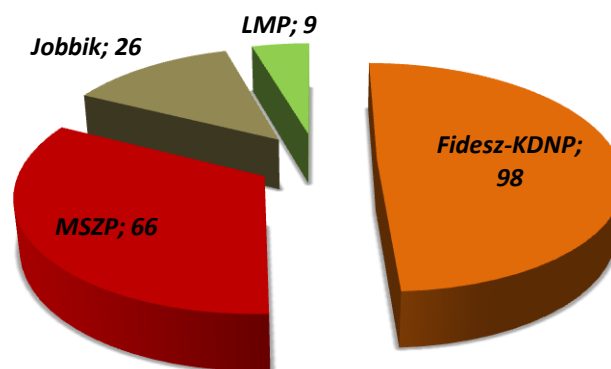
⁴ <http://www.valasztasirendszer.hu/?p=1940445>

most bemutatott mandátumbecslés aránylag jól fordítja le a pártok jelenlegi támogatottságát mandátumokra: **reális képet tudunk adni, arról hogy a közvélemény-kutatásokban közölt számok következtében milyen parlamenti viszonyok alakulnának ki.**

EREDMÉNYEK

Az Ipsos legfrissebb⁵, júliusi mérése alapján jelenleg egy most vasárnapi szavazáson a választásra jogosultak harmada (34 százaléka) járulna az urnákhoz. E választók 33 százaléka a Fideszt, 30 százalék az MSZP-t választaná. 22 százalékos eredményt érne el a Jobbik, míg az LMP 8 százaléknyi voksra számíthatna. A Demokratikus Koalíció viszont nem érne el a parlamenti küszöböt: Gyurcsány Ferenc pártja csak négy százalékot kapna.

Ha ilyen támogatottsági viszonyok között minden párt önállóan indulna el, **úgy a választást követően egyetlen pártnak sem lenne meg önállóan a többsége** (1. ábra): a Fidesz-KDNP 98 mandátummal rendelkezne a 199 fős Országgyűlésben, két mandátuma tehát hiányozna az abszolút többséghez. **A választás eredményeképp az MSZP-nek 66, a Jobbiknak 26 míg az LMP-nek 9 képviselője lenne a Parlamentben.** A Fidesznek tehát valakivel szövetséget kellene kötnie a kormányalakításhoz.

1. ábra. Pártok parlamenti mandátumszáma önálló indulás esetén

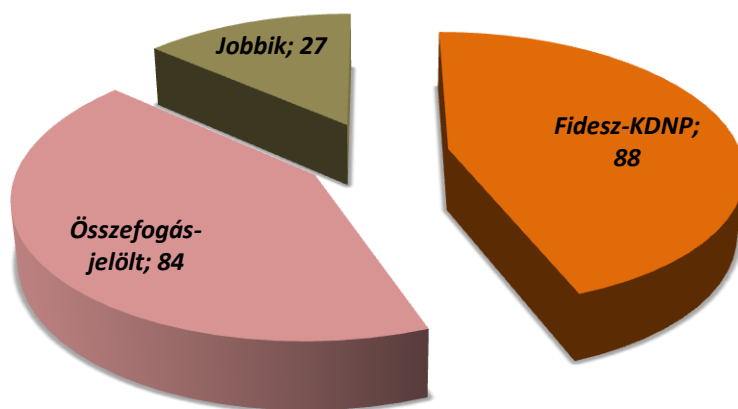
⁵ http://hvg.hu/itthon/20120720_ipsos_partok_tamogatottsaga

	Szavazatarány (Ipsos alapján)	Egyéni mandátum	Listás mandátum	Parlamenti mandátumszám	Parlamenti mandátumarány
Fidesz-KDNP	33%	67	31	98	49%
MSZP	30%	37	29	66	33%
Jobbik	22%	2	24	26	13%
LMP	8%	0	9	9	5%
DK	4%	0	0	0	0%
Összesen	97%	106	93	199	100%

1. táblázat. A mandátumok megoszlása önálló indulás esetén

A Fidesz-KDNP előnye az egyéni választókerületi rendszernek köszönhető: bár országos támogatottságuk alig tér el, a Fidesz mégis harminccal több mandátumot szerez, mint az MSZP. Ha a választási eredmény a közvélemény-kutatási eredményeknek megfelelően alakulna, úgy a Jobbik két egyéni választókerületben is győzni tudna: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye egy-egy körzetében Jobbikos jelölt győzne – ám az összes többi egyéni körzetet a Fidesz és az MSZP uralná. A választási rendszer többségi jellege jól látszik a táblázatból: a Jobbik és az LMP lényegesen kevesebb mandátumra számíthat, mint ami egy arányos rendszerben járna nekik.

Az összefogást szimuláló – jóval több feltételezéssel élő és ezért kevésbé megbízható – modell az alapvető politikai helyzeten nem változtat (2. ábra): itt sincs többsége sem a Fidesznek, sem a baloldálnak. Ugyanakkor a különbség kisebb lenne. E modell szerint ez az összefogás 84 képviselőt küldene a Parlamentbe, míg a Fidesz-KDNP 88 mandátummal rendelkezne. A többség ebben az esetben is csak a Jobbik képviselőivel szerezhető meg.

2. ábra. Pártok parlamenti mandátumszáma, ellenzéki összefogás esetén

	Szavazatarány (Ipsos alapján)	Egyéni mandátum	Listás mandátum	Parlamenti mandátumszám	Parlamenti mandátumarány
Fidesz-KDNP	33%	55	33	88	44%
Jobbik	22%	2	25	27	14%
MSZP	30%	49	35	84	42%
LMP	8%				
DK	4%				
Összesen	97%	106	93	199	100%

2. táblázat. A mandátumok megoszlása, közös indulás esetén

Egy ilyen indulás az egyéni választókerületi szinten is mérsékelné a Fidesz előnyét: **a jelenlegi kormánypárt 55 körzetet nyerne, míg a mai baloldali ellenzék jelöltjei 49-et. A Jobbik két egyéni győzelmét nem befolyásolja az esetleges összefogás.** A relatíve több mandátum egyik fontos oka a DK szavazatainak „hasznosulása” az egyéni választókerületi szinten.